

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної
конференції
“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”**

10 жовтня 2023 р.

Київ
2023

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:

Гончаренко Михайло Федорович – ректор Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;

Каліна Ірина Іванівна – заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:

Дачій Олександр Іванович – завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Братусь Анна Анатоліївна – завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;

Дмитренко Геннадій Анатолійович – завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Коваль Микола Іванович – завідувач кафедри обліку і оподаткування ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Кришталь Галина Олександрівна – завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кривоберець Марина Миколаївна – завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Мазур Юлія Володимирівна – декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 10 від 29.11.23)*

Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2023 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023. 274 с.

ISBN 978-617-02-0389-2 (електронне видання)

Опубліковано наукові статті, в яких висвітлено теоретико-методологічні засади та практичний досвід роботи в таких галузях, як: економіка, маркетинг, менеджмент, публічне управління, туризм в умовах цифровізації бізнесу.

Для науковців, викладачів, наукових співробітників, промисловців, підприємців, аспірантів і студентів.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

Сахно Дмитро Сергійович Передумови реформування стратегії розвитку галузі залізничного транспорту	226
Семчук Дмитрій Володимирович Ринок поліграфічних послуг у світі	229
Середюк Катерина Володимирівна Акселерація та інкубація бізнесу: сутність та фактори вибору	232
Середюк Олена Володимирівна Бізнес-комунікації: сутність, основні елементи та методи застосування	234
Сєдова Аліна Геннадіївна Культурно-пізнавальний туризм у Румунії: перспективи розвитку	238
Скиба Ганна Іванівна Цифровізація облікових процесів в умовах сталого розвитку	240
Соломаха Валерія Юріївна Внутрішнє середовище туристичного підприємства та його елементи	243
Суцук Ольга Анатоліївна, Скиба Ганна Іванівна Облік виробничих витрат у поліграфії в умовах цифровізації бізнесу	246
Табаченко Данил Аркадійович Управлінські процеси в туризмі як засоби розвитку здоров'я та безпеки суспільства	250
Філіппов Іван Михайлович Управління персоналом торгових підприємств в умовах розвитку цифрових технологій	252
Цімошинська Оксана Валентинівна, Хіміч Св'яtosлав Володимирович Ефективність цифровізації для економіки України	254
Червінська Любов Петрівна Платформи цифрової праці: реалії, виклики	257
Шостак Вікторія Анатоліївна Система управління якістю туристичного підприємства	261
Школенко Оксана Борисівна, Мітряхін Роман Віталійович Маркетинговий інструментарій просування продукції вітчизняних підприємств	265
Шуляр Наталія Миколаївна, Шинкаренко Софія Ігорівна Відтворення ресурсної складової трудового потенціалу підприємства у повоєнний період	268
Яцюк Денис Юрійович Культурно-пізнавальний туризм у Польщі. Перспективи розвитку	270

ЦИМОШИНСЬКА Оксана Валентинівна

*кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування
Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу
Міжрегіональна Академія управління персоналом*

ХІМІЧ Св'яtosлав Володимирович

*аспірант Інституту підготовки наукових кадрів
Міжрегіональна Академія управління персоналом*

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Цифровізація економічних процесів зараз є світовим трендом, який задає новітню парадигму піднесенню української економіки. Допустимий перехід на цифровізацію зараз є одним із ключових пріоритетів розвитку нашої країни. Як слушно наголошують експерти, конкурентоспроможність країни в стратегічному майбутньому, а йдеться саме про нову технологічну структуру, безпосередньо визначатиме ступінь цифровізації.

Цифрові технології стали основою для створення нових продуктів, цінностей, характеристик і, отже, базою для одержання конкурентних плюсів на більшості ринків. Цифровізація дала невеликим компаніям і проектним групам можливість розробляти нові продукти нарівні з представленими там великими компаніями та швидко виводити їх на ринок. Це призвело до початку переміщення “інноваційних центрів” від великих компаній до малих компаній (стартапів тощо).

Цифрова трансформація створює нові унікальні системи та процеси, які формують нове ядро цінності (наприклад, Uber, Airbnb, цифровий банкінг тощо). Трансформації в промисловості відбуваються в дусі концепції “Індустрії 4.0” і появи кіберіндустрій, кіберсистем і кібермашин [2].

Перешкоди для піднесенню тренду в Україні:

1. Наявність національних (державних) програм та інфраструктури для підтримки та стимулювання компаній використовувати цифрові інструменти та розвивати інноваційне підприємництво.
2. Відсутність бачення в країні, стратегії та ініціатив щодо цифровізації економіки та сфер життя суспільства та країни в цілому.
3. Відсутність стійкої системи цифрового культивування навичок та інноваційне підприємництво на ступені середньої та вищої освіти, в секторах економіки та в суспільстві загалом.

Можливості, які створює для України тренд цифровізації: підвищення конкурентоспроможності галузей економіки; розвиток цифрової економіки, ринку праці тощо; поява нових індустрій; розвиток інноваційного підприємництва.

Щоб скористатися цими можливостями, головне завдання української влади — забезпечити (разом з бізнесом) наступні кроки:

1. Реалізація складних інфраструктурних проєктів: розвиток інфраструктури фіксованого широкосмугового доступу в Інтернет; розвиток інфраструктури мобільного Інтернету; розробка радіоінфраструктури (LoRaWan тощо) для проєктів Інтернету речей; розвиток інфраструктури публічного доступу Wi-Fi; розвиток комп'ютерної інфраструктури (так звана хмарна або віртуалізована інфраструктура); створення інфраструктури кібербезпеки [3].

2. Створення м'якої інфраструктури — інфраструктуру ідентифікації та довіри (ідентифікатор громадянина, мобільний ідентифікатор, ідентифікатор банку), інфраструктуру відкритих даних, державні послуги (електронний уряд), взаємодію, електронну комерцію та електронний бізнес, інфраструктуру транзакцій та обробки, інфраструктуру життєзабезпечення, геоінформаційна інфраструктура, блокчейн інфраструктура.

3. Ініціювати та впроваджувати проєкти цифрової трансформації та інтегрувати ці ініціативи в проєкти місцевого, регіонального та національного розвитку.

Зрештою, держава має стати замовником і початковим покупцем інновацій та цифрових послуг, що дасть поштовх для створення нових ринків. Як правило, цифровізація, як і будь-які зміни, має дві сторони медалі. Вирішальним ризиком цифрової трансформації економіки є допустиме зростання рівня безробіття.

Повна цифровізація в Україні призведе до втрати робочих місць серед громадян у певних галузях і секторах, але саме цифровізація створить нові напрямки, які зрештою призведуть до нового попиту через кілька років (або кілька місяців). І ця потреба в “руках і мізках”, як показує досвід промислових революцій, буде набагато більшою, ніж потреба минулого.

Крім того, цифровізація всіх сфер життя означатиме, що українські громадяни та компанії дедалі більше відчуватимуть зростання кіберзлочинності.

Тому держава має докласти всіх зусиль для підвищення суспільної обізнаності про існуючі ризики та надання консультативної та технологічної підтримки у впровадженні та використанні безпечних інформаційно-комунікаційних систем, інфраструктур і платформ.

Цифровізація значно підвищить продуктивність праці в Україні та стане потужним мультиплікатором, здатним у найкоротші терміни підняти українську економіку та забезпечити її реальне зростання на 10–12 % на рік.

Тема цифрового сегменту економіки стала актуальною у зв'язку з якісними змінами в економіці та суспільстві. Нові технології та платформи дозволяють керівництву компаній та окремим особам ще більше знизити трансакційні витрати взаємодії та налагодити тісніші контакти з суб'єктами господарювання та державними органами. Це створює економіку, засновану на мережевих послугах, тобто цифрових або електронних [1].

Основною причиною розширення цифрового сегменту економіки є зростання сектору транзакцій, на частку якого в розвинених країнах припадає

понад 70 % національного ВВП. Цей сектор включає: державне управління, консультаційні та інформаційні послуги, фінанси, оптову та роздрібну торгівлю, а також надання різноманітних комунальних, кадрових та соціальних послуг. Чим більший ступінь диверсифікації та динамізму економіки, тим більший масштаб особливих даних циркулює всередині країни та за її межами і, відповідно, тим більше інформаційного трафіку генерується всередині економіки. Тому цифрова економіка найефективніше працює на ринках з великою кількістю учасників і високим проникненням ІТ-послуг [4].

Останні є основою економічного зростання, тому їх конкретизація щодо визначення пріоритетів і комплексів заходів, оцінки необхідних інвестицій та ризиків їх максимальної віддачі є складною та актуальною проблемою для фахівців і державних службовців, відповідальних за формування цифровий сегмент економіки.

Особливу увагу, звичайно, слід приділяти моніторингу та оцінці ефективності та ефективності політики, спрямованої на цифровізацію економіки та соціального життя: залучення населення та громадян до навичок та знань, яких вимагає час. З досвіду провідних економік світу сьогодні спостерігається перехід до інтегрованих методів, основною метою яких є дослідження можливостей цифрової трансформації державного управління та перспектив розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури на технологічній основі цифрові технології.

З міркувань безпеки будь-який вид електронного зв'язку надзвичайно вразливий — за допомогою технічних засобів з комп'ютерів можна видалити всю інформацію. Звичайно, методи захисту є, але стовідсоткової гарантії, що вони спрацюють, немає. Загроза полягає не тільки в тому, що сьогодні спецслужби країн світу здатні підключати та “знімати” інформацію за допомогою технічних засобів навіть з оптоволоконних кабелів (цифрових кабелів). На жаль, вільний ринок цифрових електронних пристроїв дозволяє іноземним спецслужбам і кримінальним структурам отримувати доступ до величезних обсягів даних через сучасні комунікаційні мережі, що постійно несе з собою нові загрози та виклики. Видобуваючи інформацію, державні та приватні спецслужби досягли такого рівня, що можуть “зламувати” не лише канали зв'язку, комп'ютерні мережі, а й мозок людини. Технічно кажучи, їм потрібні лише дві речі: велика обчислювальна потужність — певна кількість особистих даних, особливо біометричних. На сьогодні ні в кого, крім спецслужб, не було такої мотивації, але ситуація змінюється завдяки підвищенню ефективності машинного навчання, штучного інтелекту, розвитку психології та нейробіології, які необхідні для розуміння того, як працює людський мозок. Технічно кажучи, їм потрібні лише дві речі: велика обчислювальна потужність — певна кількість особистих даних, особливо біометричних.

У таких умовах необхідно забезпечити безпеку основних інструментів цифрової економіки — захист електронних підписів, платежів, токенів, SIM-карт, онлайн-сервісів, захист інформації в електронних хмарах, базах даних, розвиток криптографії та автентифікації особи. технології, захист систем електронного документообігу, канали передачі інформації, захист серверів,

безпека комерційних та державних електронних платформ, захист від загроз впливу через інформаційні канали на літаки, зброю, транспорт, новітні технології та ін.

Література

1. ДСТУ ISO/IEC 27037:2017 (ISO/IEC 27037:2012, IDT) Інформаційні технології. Методи захисту. Настанови для ідентифікації, збирання, здобуття та збереження цифрових доказів [Текст]. На заміну ДСТУ ISO/IEC 27037:2016 (ISO/IEC 27037:2012, IDT) ; Чинний від 2019-01-01. Київ : УкрНДНЦ, 2018. VI, 31 с. (Національний стандарт України).
2. Про затвердження плану заходів на 2018 рік з реалізації Стратегії кібербезпеки України (Україна) 11.07.2018 р. № 481-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481-2018-p>
3. Роз'яснення щодо правомірності використання в Україні “віртуальної валюти/криптовалюти” Bitcoin: роз'яснення Національного банку України від 10.11.2014 р. *Національний банк України* [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0435500-14>.
4. *Щеглюк С. (2019). Морфологія цифрової економіки: особливості розвитку та регулювання цифрових технологічних платформ. Львів: Ін-т регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України.*

ЧЕРВІНСЬКА Любов Петрівна

доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту

Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу

Міжрегіональної Академії управління персоналом

ПЛАТФОРМИ ЦИФРОВОЇ ПРАЦІ: РЕАЛІЇ, ВИКЛИКИ

В умовах діджиталізації суспільства поступово формується цифровий сегмент ринку праці, а науковці все частіше звертають увагу на формуванні новітнього різновиду зайнятості, цифрової. Платформи цифрової праці стали повноцінно використовуватись в якості важливих елементами інфраструктури сучасних національних та глобальних ринків праці [1]. Через такі платформи здійснюється багато робіт, як безпосередньо в мережі Інтернет, так і з допомогою вебсайтів (наприклад, в Україні Upwork.com, Freelancehunt.com, Freelance.ua тощо), або ж певних додатків (apps) (зокрема, Uber, Uklon, Glovo тощо). За класифікацією МОП платформи цифрової праці поділяються на: інтернет-платформи (Web-based); платформи з урахуванням місцезнаходження (Location-based).

Основними причинами зайнятості через цифрові платформи, як правило, відзначають: бажання отримати додатковий заробіток або працювати з дому, вищий заробіток порівняно з офлайном, прагнення самостійності, проблеми